

Yerli yazılım, uluslararası tekelere karşı savunmasız...

“HEDEF YOK, PLANLAMA YOK, PİYASA BAŞIBOŞ”

Türkiye Bilişim Derneği (TBD) Onursal Genel Başkanı ve Hacettepe Üniversitesi Bilgisayar Mühendisliği Bölümü'nün kurucusu Prof. Dr. Aydın Köksal, kamu ihalelerinde yerli yazılım için getirilen yüzde 15'lik fiyat avantajının uygulamaya geçirilmediğini söyledi. Çeyrek yüzyıl içerisinde, “serbest piyasa” adı altında “başiboş piyasa” uygulamalarının hayata geçirildiğini kaydeden Uşak Milletvekili Prof. Dr. Osman Coşkunoglu ise, “Ne bir hedef, ne bir denetim, ne bir talep. Ulufe dağıtır gibi teşvik yapıyor” diye konuştu.

Elektrik Mühendisleri Odası (EMO) Ankara Şubesi ve Bilkent Üniversitesi Bilgisayar Mühendisliği Bölümü tarafından düzenlenen III. Ulusal Yazılım Mühendisliği Sempozyumu kapsamında, 30 Eylül 2007 tarihinde “Bilgi ve Bilişim Politikaları” başlıklı panel gerçekleştirildi. Bilgisayar Mühendisi Utku Kocabıyık anısına düzenlenen ve EMO Ankara Şubesi Yönetim Kurulu Başkanı Ramazan Pektaş'ın

yönettiği panele, Prof. Dr. Aydın Köksal, Eski Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanı Prof. Dr. Ziya Aktaş, Prof. Dr. Çetin Elmas, Uşak Milletvekili Prof. Dr. Osman Coşkunoglu ve EMO İzmir Şubesi Bilgisayar Mühendisliği Meslek Dalı Komisyonu Üyesi Meltem Yıldırım konuşmacı olarak katıldı.

Prof. Dr. Aydın Köksal, TBD'nin 1971 yılında endüstri devrimindeki gecikmeye karşı bilişim devrimini yakalamak amacıyla kurulduğunu belirtti. Köksal, geçen 36 yıla rağmen günümüzde hala aynı konuların konuşulduğuna dikkat çekti.

Bilişim alanına yönelik eğitim olanaklarının arttığını vurgulayan Köksal, Türkiye'de 45 üniversitede, 50 tane bilgisayar mühendisliği bölümü olduğunu kaydetti. Köksal, bilişim alanına yönelik bütüncül bir politika belirlenmediğinin altını çizdi. Köksal, konuyla ilgili yapılan önerilerin dikkate alınmamasından yakınarak, şöyle konuştu:

“Eğitim alanındaki gelişmeler daha çok gönüllü bilişim örgütleri ve akademisyenlerinin katkıları ile

gerçekleşmektedir. İhtiyaçların, Devlet Planlama Teşkilatı'nın 5 yıllık planlarına ve icra planlarına girmesi sağlanmalı ve bunların yapılıp yapılmadığı takip edilmeli. Bu önerileri dikkate alan Japonya ve Hindistan'da aynı yıllarda iyi sonuçlar alındı.”

Teknokentlerde faaliyet gösteren şirketlere vergi teşviki ve yerli yazılım üreticilerine kamu alımlarında yüzde 15 oranında avantaj sağlandığını bildiren Köksal, “Bugün, yüzde 15 daha pahalı olsa bile, eşit fiyatta sayılacak ve fiyatlama eşitse, yerlisi tercih edilecek anlamında önlemler var. Fakat bu kural alımlarda işletilmiyor. Satın alıcılar, hem kuralı koyuyor hem de işletmeye çekiyor” diye konuştu.

“Planlama Yok, Piyasa Başiboş”

Bilgi ve bilişim politikaları konusunun Türkiye'de tüm çevreler tarafından öneminin anlaşıldığını, ancak konuyla

ilgi çalışmaların yetersiz olduğunu kaydeden Prof. Dr. Osman Coşkunoglu bilişim politikalarına ilişkin geliştirilen planları "ciddiyetsiz" olarak değerlendirdi. AB'ye uyum çerçevesi içinde 5 yıllık planların yerini 7 yıllık planlara bıraktığını ifade eden Coşkunoglu, "Bu konuda hiç eveleyip gevelemeye gerek yok. Şu anda yapılan planların hiçbirini ciddiye alamıyorum. Bunların ciddiyetle izlendiğini, yani birtakım ihtiyaçları yerine getirmek için yapılmış, önemümüzde rehber olarak bulundurulup, uygulanacak bir doküman olarak görüldüğünü sanmıyorum" diye konuştu.

"Ulufe Dağıtılır Gibi Teşvik Yapılıyor"

Çeyrek yüzyıl içinde, "serbest piyasa" adı altında, başıboş piyasa uygulamalarının hayata geçirildiğini kaydeden Coşkunoglu, "Ne bir hedef, ne bir denetim, ne bir talep. Ulufe dağıtır gibi teşvik yapılıyor. Piyasaya bu kadar düşkün olan Amerika bile böyle yapmıyor" dedi.

Sayıştay'ın "e-Dönüşüm Türkiye" projesine ilişkin hazırladığı raporda hükümetin ne kadar başarısız olduğunu çarpıcı bir biçimde ortaya konulduğunu kaydeden Coşkunoglu, "Sayıştay tarafından hazırlanan bu raporun Türkiye Büyük Millet Meclisi'nde, Plan ve Bütçe Komisyonu'nda tartışılması ve bir raporla Meclis Genel Kurulu'na sunulması gerekiyor. Ama rapor ısrarlara rağmen yasa ihlal edilerek gündeme getirilmedi" dedi.

Hükümetin ihracat rakamlarındaki yükselişi ön plana çıkarmasını eleştiren Coşkunoglu, "500 milyar dolarlık ihracat yapabilmek için 490 milyar dolar ithalat yapıyorsak, sadece 10 milyarlık bir katma değeri ihracat etmişiz demektir" dedi.

"Yazılımda İstenilen Noktaya Gelemedik"

Eski Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanı Prof. Dr. Ziya Aktaş, Avrupa Birliği ülkelerinin ulusal gelirlerinin yüzde 1.9'unu Ar-Ge çalışmaları için ayırdık-

larını kaydederek, "e-Avrupa Projesi" kapsamında, bu oranın 2010 yılında yüzde 3'e çıkacağını belirtti. Türkiye'de ise Ar-Ge'ye ayrılan payın yüzde 0.6 düzeyinde bulunduğunu bildiren Aktaş, 60. Hükümet Programı'nda mevcut pay oranına yer verilmeden, 2013 yılında Ar-Ge payının yüzde 2'ye çekilmek istenmesini eleştirdi. "Üzülerek söylüyorum ki, yazılımda istediğimiz noktaya gelemedik" diyen Aktaş, Hükümet Programı'nda genel ifadelerle yetinilmesini eleştirdi. İstenildiğinde kaynak bulunabileceğine dikkat çeken Aktaş, Resmi Gazete'de 2 Ocak 2004 tarihinde yayımlanan 5035 Sayılı Yasa ile "Gıda Bankacılığı" yapan bazı derneklere yardım yapanların bu bedelleri vergiden düşmelerinin sağlandığını anımsattı.

"Dilenciliğe Alıştırana Değil Ar-Ge'ye Teşvik"

Prof. Dr. Çetin Elmas ise Türkiye'nin bilgi ve bilişim alanında en temel sorunun planlama olduğuna dikkat çekti. Elmas, planlama konusunu sık sık dile getirmesine rağmen uyarılarının dikkate alınmadığını, yapılan planların da hayata geçirilemediğini ifade etti.

Yerli yazılımların tercih edilmediğini ifade eden Elmas, "Aynı fiyata, hatta daha ucuza satılan, yerli yazılımlar var. Teknik destek olmamasına rağmen yabancı marka tercih ediliyor. Öte yandan rekabeti önleyici düzenlemelerin eksikliği nedeniyle uluslararası firmalar en küçük ihaleleri bile alıyor. Avrupa Birliği ülkeleri bile gelişemedikleri alanları tümüyle rekabete açmıyor. Yerli üreticiye bir takım imtiyazlar sağlanıyor" diye konuştu.

AR-GE'ye yönelik eğitim planlaması yapılması ve teknokentler dışında yapılan Ar-Ge çalışmalarının da vergi muafiyeti kapsamına alınması gerektiğine işaret eden Elmas, "Öyle gıda bankası oluşturup insanları dilenciliğe alıştırarak değil, emeğinin karşılığında Ar-Ge yapıyorsa vergiden muaf tutulsun. Gitsin, kendi işyerinde yapsın. Ancak bunun da iyi şekilde denetlemesinin yapılması lazım" dedi.

"Bilgisayar Mühendisleri Yok Sayılıyor"

EMO İzmir Şubesi Bilgisayar Mühendisliği Meslek Dalı Komisyonu Üyesi Meltem Yıldırım, bilişim politikalarının belirlenmesi çalışmalarına ilgili meslek örgütlerinin katılımının sağlanmamasını eleştirdi. Kamu ve bazı sivil toplum kuruluşları tarafından 2004 yılında düzenlenen II. Bilişim Şurası'na EMO'nun katılımının sağlanmadığını kaydeden Yıldırım, "Tıp alanında yaptığımız bir çalışmada doktorları bu alanın dışında nasıl ki bırakamayacaksınız, aynı şekilde bu alana yönelik yaptığımız çalışmalarda da bilgisayar mühendislerini bunun dışında bırakamazsınız" diye konuştu.

Bilişim alanının bilgisayardan "azıcık anlayan" insanların yer aldığı bir alan olarak görülmemesi gerektiğini ifade eden Yıldırım, "Artık bilgisayar mühendislerinin, mühendislik eğitimini almış olan insanların görmezden gelinmesinden vazgeçilmesi gerekir" dedi.

Özgür yazılımın "yerli üretimi teşvik ve tekelleşmeyi engelleyici bir politika" olarak değerlendirilmesi gerektiğini kaydeden Yıldırım, "Bilişim alanında özgür yazılımı toplumsal ve kültürel çalışmaların merkezi haline getiren ülkeler gerçekten şu an ilerliyor. Yazılım lisanslarına ödenen ücretlerin belli bir miktarının, yerli yazılımın teşvik edilmesine aktarılması durumunda önemli bir tasarruf sağlanacaktır" dedi.

Bilişim alanının eleman ihtiyacının karşılanması için çarpık önerilerin geliştirildiğini dile getiren Yıldırım, şöyle devam etti:

"II. Bilişim Şurası'nda yer alan bir karar var. 'Bilişim sektörünün ara insan gücünün yetiştirilmesi için, kariyer odaklı sertifika programları uygulanmalı' diye bir karar alınmış. Meslek eğitimi verdiğiniz kurumlarımız var. Teknik liselerimiz var, yüksekisans ya da lisans eğitimleri veriliyor, iki yıllık eğitimler verilen kurumlarımız var. Bunlara ağırlık vermeyip, bunu sertifikasyon programlarıyla halletmeye çalışıyorsunuz. Burada gerçekten ciddi bakış açısı yanlışlıkları olduğunu düşünüyorum." ◀